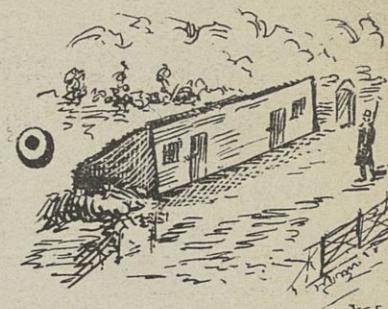

DE KAMPBODE.

REDACTIE
ADMINISTRATIE
ADVERTENTIES

HOOFDOPSTELLER: L.J. DELREZ. OPSTELRAAD: QUINTENS - VERBIST - DEROUX - LORENT --

ALLE DAGEN VAN
• 9 TOT 11 IN •
• ZAAL XVIII •

WANT ALLE VLEESCH IS ALS HET GRAS:

Niets is schoener, niets is grootscher dan mensch te zijn. Ziet de jonge beer in de forsche krachtijnen gronden de spieren, langswezen treden achter 't paardenshoppel dat zwierig de blinkende ploeg trekt door de glimmers, de vreugde van den grond, wijkaan beloosten, dat de werkman met helder oog den lokhenden gong tijmer inachteren magt, en die duizende dingen, die onbewust, werkt, en zweven met een enkeling kunnen van een hand bedwingen en inhouden, of voortlaten hollen en losser rommelwaren in breeder ontspeling van kracht. - Ziet hem die niet een dagelijksch brood aan zijn handen vraagt. Ziet hem, die denkend doorgaat, schijnbaar nietgenoed, maar wiens geest immer rusteloos zoekt over 't wijde land der onbekende dingers. Elk tijmer gedachten is een bloem, die hem alleen leert de volledigheid scherpt in rustend genieten van gewond en te hebben, maar later rijpt tot bloeiende vrucht wien sterrend sap, meer genot en leven, rijkdom en weelde over de ijigende menschheid uitstort. Denken! Denken en weten dat niets van dat al stoffelijk is meer boven de stof zweeft als een verfondeling van harten weens dat daarbij 't beste onder ogen komt; dat al de rijkheid van ons eigen wezen daardoor vergaat op anderen die uitdurende gedachten de middelen van vreugden die hun toebeten, hun brood te eten, met het hoofd maar omhangen, en een lied van vreugde in 't hart.

O! vrijheid van denken en vreugde, vrijheid van kracht van te wenden! Ziet wat u op kan voeren hom boven 't drukkend gevoel van leichamelijk bestuur, vrijheid die: Hamers doet brennen, wielen doet runken, Dorpen doet rijzen, steden doet prunken, Harken doet klappen, geesten doet wonken!

Toorts de Phoenix uit eugen asch weer sprees, zoa put de geest uit eigen voortbrengselen, nieuwe kracht. Nu, ruikt den mensch van hier van de plaats waar hij geest altijd de stof heeft gewonden die zijn rustelooszaamheid voedde, sluit wonderen in zijn hart en..... Gaat door de barakken en niet te dier tijder, die ongelukkiger in twijfel het licht knetterend aan 't pinkelen quaet, vooraleen geheel uit te dooren, nu mischien een watste opflikkering die den eersten stap in Feerunige duistern mocht verlichten. Geen schepende gedachten meer, geen gewolen meer van hoger wezen. Enkel nog reacties van 't brein onder phikkelingen van bunt. - En gij allen, die 't niet, die de enigwoede droefheid van 't'z' leven van de hogelieve leegheid dien blikken kunt meten; gij, die konvict boven hen komt te staen, weest uitgangshartig en lacht niet met die gevallen grootheid. Bedenk dat hij die nu tijds drukkend leven voorberecht langs de helle paden van doelloos tijz, tot aan des grondwagen horizont van meedogenloos wegdeinen van alle menschlike pracht 't'z' dien onbewust tijz, niets anders meer is dan 't'rostblauw schijne waar eens een Koningskroon in rustte.

Hier mischien de tijd ook niet komen dat wijself... of last om liever duur van niet denken. Duet onse bedig en niet hechte, als met vrouwe en vrouwen die nu een kindje kejken, die heftige flikkering naauw valt niet eens het endelijk was in dieb mensch. Want alle vleesch is als iet gras, en alle heerlijkhed des menschen, als in Eglis de bloemen.

A. V.

is gewest. - Maar dat doel maakt zicht volledig door een "veleelijkt optreden" tot uitbreiding van al onze vaderlandslievende strekkingen op economisch en sociaal oogpunt (Statuten, Titel I art 3): - Ziedaar een trachten dat dient aangemoedigd te worden omdat het ons verplaatst in den strijd voor het economisch leven dat met vrijeheid en volgert worden. - Wij kunnen ons van heden af aansluiten om onze middelen van handelen vast te stellen en om baken voor de toekomst te plaatsen. - Het samenstellen van een onder comiteet in het kamp is heist is door de overheid van het kamp veroorloofd gewest. - Voor alle inlichtingen wende men zich tot den heer A. Lorent, secretaris der Werk-

geleerden. (Wie was het ook weer, die het woord Duitsch in Duitsch wilde verwormen ??) In dit typerk waren Vlaanderen en Brabant het middelpunt van een opgericht letterkundig leven.

Wien-Nederlandisch wordt onze taal genoemd vanaf de 16^e eeuw, wanneer de letterkundige beweging zich uit Vlaanderen en Brabant naar Holland verspreidt heeft.

Sommige vaders willen beweren dat het Nederlandisch een duitsch dialect is. Wie dat durft te zeggen is heeltemal de plank mis. Het Nederlandisch heeft zich door de eeuwen heen zelfstandig ontwikkeld en had reeds vroeg een bloeiende letterkunde; het is de taal van een onafhankelijk volk met een roemrijke geschiedenis.

K.Q.

GIJ ZIJT ARM, KAMERADEN, MAAR HET STEUN EN VOEDINGS-KOMITEET

IS NIET VEELEISCHEND
SLECHTS EEN BEWIJS VAN
SOLIDARITEIT

- 1 CENT -
BIJ IEDERE SOLDIN

LETTERKUNDIGE KRONIEK.

ONZE TAAL

Altewel in Vlaamsch-Belgie verschillende dialecten gebruikt worden; niet tegenstaande de algemene waardigheid dat zoa weinig Vlamingen met de algemeene Nederlandsche sprektaal vertrouwd zijn - niet ontwikkelden mensen, die algemeene sprektaal Hollandsch wat eenen onwaardigheid is - wel heet onze taal Nederlandsch.

Belgie is een tweestuig land. In de provincies West en Ost-Vlaanderen, Antwerpen, Limburg en in ongeveer de twee derde van Brabant worden Germanische tongvalen gesproken, Vlaamsch genoemd; voor deze verschillende stammen is Nederlandsch de beschoude omgangstaal. In de provincies Luik-Luxemburg-Flanden, er liggen een derde van Brabant, worden Romanische tongvalen gesproken voor die gewesten is het Fransch de algemeene beschoude omgangstaal.

Drie inleiding daar gesteld, dullen wij ons beperken met enige algemene beschouwingen over onze taal, het Nederlandsch. De Nederlandsche taal wordt hoofdzaakelijk gesproken in Nederland en zijn koloniën in Vlaamsch-Belgie en Luik-Officie. Ty behoort mit het Engelsch-Duitsch-Nedersch en Oplandsch tot de Germanische talen.

Hoe word onze taal genoemd? Reeds vroeg, vestigde zich in het Primitieve Nederland en Vlaamsch-Belgie drie Germanische stammen: de Saksers, de Franken en de Friezen. De Saksers bewoonden het Oosten, de Franken het Zuiden en Zuid-Westen, en de Friezen bewoonden Friesland.

De dialecten door de drie Germanische stammen gesproken, alhewel verschillend, hadden veel verwantschap met elkaar. Daar de drie stammen met elkaar in evenwicht kwamen ontkleunden zij ook van elkaar leugens en woorden, en zoa ontstond wat genoemd wordt Nederduitsch, later Nederlandsch. Toch bleven de drie dialecten op hun eigen bestuur en nog reden ten dage, valt het niet moeilijk de drie hoofdgroepen te onderscheiden. Het Saksisch dialect wordt gesproken in Groningen, Drante en Overijssch, het Frankisch in de overige provincien van Holland - met uitzondering van Friesland - en in Vlaamsch-Belgie, het Friesch is de provincie Friesland; doch ieder van die hoofdgroepen bevat den ook nog verschillende gesubdialecten. Onze taal heet Oud-Nederlandsch door 1100.

Heel weinig letterkundige geweten liggen ons uit die tijd overgeleverd, toch kunnen wij aanschijpen de "Wachtersboek" psalmen, dat tekenend uit de 10^e eeuw in het Oud-Nederfrankisch geschreven. - Van de 12^e tot de 16^e eeuw werd onze taal Middel-Nederlandsch genoemd of Duitsch. Het woord Duit beduidt Volk. Duitsch is dus de taal van het volk. Het Duitsch, de taal van het volk, staat tegenover het Latijn dat dan de taal was der geestelijken en

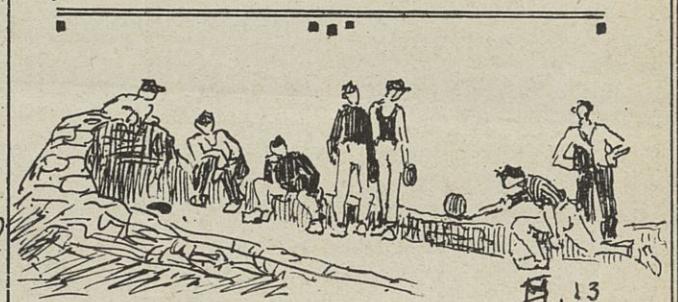
xx

DE HANDEL

vervolg.

Op den zeehandel hebben de Egyptenaren zich slechts weinig toegelegd. Als landbouwende natie voerden zij echter welk is het nuttige element aangevallen, henz kust bezat geen goede havens en henz ontbrekten modige timmerhout voor den bouw der zeeschepen. Bovendien brachten de Phoeniciers hun de oversociale waren, die zij goedig hadden. Beaten de Phoeniciers voorspoedig hettrecht van alleenhandel op Egypte, later moesten zij dit deel op de Grieken, die overgeven Goed v. Chr. in verschillende planten facturages stichten. De nieuwe uitvoerwegen hiervoor werden Egyptische producten geopend, waren onverantwoord de rijkheid tot groter bloei kwam en deed Egypte zich intrekken tot een der brandpunten van het wereldverkeer in de oudheid.

De handel in hun land, overwiegende van melk en honing, doch evenals dat der Egyptenaren, vrij toegankelijk alsof de zee zijde, beperkten sich tot den handel te land, en droegen den Phoeniciers op, hunne waren ten see te vervoeren. In het land der Tweelingstromen bracht reeds vroeg het beginnel der arbeidsverdeling baan. De handelwerkliden scheidden, wie of van de landbouwers. Inde tijdt, waaruit onse vroegste gegevens ontrent de cultuurvolken van Euphrat en Tigris, was de bekendheid van de mijnenheid een hoge trap tot ontdekking bereikt. Vooral het weven, verweven en borduren was kostbare kleederen en stoffen verschafte honderden Babyloons werk. De handelwerkliden stelden de voorbringselen der mijnenheid in hun winkeltjes voor, naast de waren die te land of over see uit Indië en China waren aangevoerd, want het lijd geest twijfel dat de Babyloons eenen levendigen handel onderhielden mit Perzië, Afrika, Arabie en Oost-Azie. Van Minioe en Babylon trokken de karavaanen vermoedelijk over Ecbatana en Ctesiphon naar Meschged. Van daar gingen zij over Herat, Karbol en de Kauerpas naar het dal van den Indus of don Meklen-Azie naar China. De volksgeschiedenis van den Euphrat werden toordende de stuipkrachten voor den gesamentlijken ruithandel van Azië. Van Minioe liegt de profet Israël, "gij hebt meer handelaars dan er sterren aan den hemel tijz, en uw yckroonelen zijn als de sprinkhanen" en Babylon verschijnt de profet van het oude verbond als de kerumelplaats van veranderingen uit alle landen. Toch moet men niet vergeten dat, van den Tigris koont als den Euphrat de handel het levenstepunt vormde, en dat mijnenheid en handel slechts een tweede plaats in het leien der bewoners innam. Het oude volk dat uitstekend in handel en mijnenheid tijz bestaan vond waren de Phoeniciers.

xx

DE BELGISCHE HERDENKINGSBOND

Eene immer volgehoudene herdenking der Belgische helden en hunne daden schijnt het beste voordeel voor het nationaal gevoel. Wanneer het welken later zal bedaard zijn, zullen wij allen vroom blijven stroeven op de graven onzer dooren en ons hume heldendaden herdenken. - Het is wel daar dat van dien bond welke op 20 October te Uitlingen gesticht

HET LEVEN IN HET KAMP

L'ACCORD PARFAIT VAN TRISTAN-BERNARD EN MICHEL CORDAY IN 'T KAMP I THEATER

Een blijspel waarin de schrijvers ons al het geluk van een nog veel gekkeren bestand doen invieren. — Men moet waarlijk Parijsenaar zijn, en voor Parijse mensen schrijven, om op het gedrukt te komen, van zo'n onderwerp tot een blijspel te verwerken. — Ik kan niet stuk niet uitleggen; maar ik kan 't u best doen begrijpen met te zeggen: $a + b + c = \text{een huiskoudens}$. — In die equatie kan men waar believer b en c onderling verwisselen, en toch nog tot denzelfden uitslag komen, te meer daar b en c bijna even lief zijn aan Q, die Alberte of juf. Gotsche verbelt.

En nog al onverstoorbaar voor een nuchtere buitenjongen, niet heel gruwstellend zelf voor een vertrouwend echtgenoot, maar 't schijnt een parfumeer voor natuurlijk voor te komen, dat het daar heeft een alledaagsche bestand blijkt. — Misschien is het dit wel, en hebben de schrijvers in dit stuk gelegenheid gevonden om dat aller eins ferm over den hek te halen.

Het directiel. Juf. Gotsche, de M. Wilmart en Lemoine, beiden zich volkomen te huis in hun rol van personellen in de spelaan handen van den jongen burger van Cythere. — Ze spelen uitstekend, en schakelen hunne uitdrukking, zoo manig mocht hun gewoelen, dat meer dan een groot acteur best van hen wat kon leeren. — In de schaduw van hun wisselend geluk, gaat het koppel Thorevelin; M. Bengniet en juf. De Blant met zijn alledaagsche burgerleven mee, met syn grote gelukken en leeuwen, maar ook niet zijn deuglijke begerten van stiller geluk en vertroude hoofdstadsche bestaan. — M. De Wit loopt daar tussen in, met het nuchtere gewelen van een oude boekenworm, eer wel te huis in syn eigen zaken, maar opgepast voor de flinters wanneer hij zich met die van anderen bemoeit. — Na l'Accord Parfait, speelde de trouw nog een lustige militaire klucht, die den avond deed eindigen op een luid gescherf van schuddende lachen. — M. Bonnielle, in den rol van Detherave, M. Morched, Commandant Ouillard, M. De Blant, Mevrrouw Tward, M. Kampf, gestuurde M. Benet, de onder minister syn allen in ter hoochdag en verdienem dan ook elk hun deel in 't luid applaudisseert volgde op 't neerlaten van 't deuk.

M. 16. Bonnet dans Batterave

ring van Namen, en de moeilijke afsluiting op den val van deze versterkte stad voldoed. Hij legt ons het plan uit van onder legerstaf, de spolyende terugtrekkende bewegingen tot in de nationale verdediging, de drie uitvalen uit Antwerpen, de belegering, de achterstelling naer den Yser en de grootste verdediging. Dat alles volgt elkaar op en wij zien ons arm legen in volle vorming, het hoofd bieden aan een verpletterende oermacht in een hardnekkigheden en heldhaftigen weerstand, die schijnt te verdubbelen bij elken step van den vijand.

Wij hebben daarwelke angotige uren doorgebracht dat het verhaal ervan ons noodzakelijk heeft doen rillen. Wij hebben ook na dese redding een grote fierheid meegenomen van ons dit leger te beschouwen.

Van den heer Lieutenant Dumont sloone dunkt betrouwingen. — Het vooroverlopend handgeschilp, bewees den spreker, dat tijne redevoering welwillend toegelicht door de luitenant en Cambon en André, bij middel van kaarten, wel begrepen was.

De toquichingen steeg ten top wanneer hij ons inleide, dat hij edere week met behulp van den heer luitenant Cambon eene redevoering zal geven over den militairen bestand.

DE OORLOG

Wij allen hebben onzen eigen geheimen vijand, die ons reeds voor bereid heeft of bedoeld het ongeduld.

Wij zijn ontstaan door de korthondigheid der oorlogsbeweging, wij knorsend door de bestand altijd onvoldoende blijft. Waarmen ons ontmoedigen? De bestand is immers onveranderd ook voor onse tegenstanders. Hoeden wij ons ogen dorst naar nieuwste hooches, fantastische berichten, uiterlijks, gelijk iekere agence van den overkant van den Rijn het ons heeft geleerd. Dese agence verdoofd ons, met ons toe te schreeuwen, dat het Servisch leger achteruit getrokken is, wat waar is, dat het achtervolgd wordt, wat nog waar is, maar de gegeue, getallen, niet betrifft de menschen in sojuus handen achtergelaten, zijn felechtig, dat is onwaar, immers dene getallen zijn hoger dan het dubbele van 't effectief waarschijn de Serviers bij aanvang beschikten, verder, het Servisch leger bestaat nog daer het in verschillende richtingen moet achtervolgd worden. Oogenwoordig wijden wij al onse aandacht aan de diplomatische ondernemingen, tuschen de Entente en ons landen en Griekenland aangeknopt.

De koning Constantijn schijnt weinig belang te hebben om Den Haag te laten varen. Roumanie volgt niet behoorlijk de gevolgde gebeurtenissen. Het anglois-Duitsland, deel voor hunne eigen schitteren, de verwoesting van Egypte, de teruggeval der Eilandjes van den Archipel, de verdeling der Middellandsche kusten, en wat nogal meer meer dat alles is desto gomakkelijker te beloven, daar Duitsland het zelv het best.

Indien de belanghebbende nuwenden de ogen spenderen en een weinig nadachten, kunnen wij aannemen tot het bestreben dat de centrale mogendheden niet in staat zijn, dat ten antrope brengen, by middel van een, twee turkoes en werkelijkheid duitse oorlogshelden, enige onder leger enige duitse officieren, niet meer verlangend, dan gelijk te woven over een heelemaal gemobiliseerd leger, daer mede dullen, en wel geholpen worden maar al het overige tulpen is self moeten leveren.

Lezen dese ophandelingen of, op het insrijpen tegenover ons van eenige honderduizenden manchaps-

pon tot men rich taxeren moet bekommernen?

NEEN: Onsche Engeland het nooit bij een enige aangezette werk geheten heeft, omdat Britschen niet van een enige gelechte afza, omdat de Russische regerungen oerkennen den enkel begin, omdat Italië op schitterende wijze 't deel van 't front heeft, omdat de eerste moeilijkheden die zich voordeden een meer volledige verdediging tuschen de bondgenooten tot onmiddellijk gevolg hebben gehad. Deze eenheid, welke oecels bestond — niet 't heel bestrebt — wordt nu vereenvoudigt, met het oog op de middelen om de mogelijkheid die Europa wilde verdrucken te verstoten. Weten wij quid hebben, indien de afzonde uitbouwen een werkg op zich later uwtan.

D. Belgisch Kapitein.

GESPREKKEN MET DEN DWAZEN JONGELING

Ik had hem overal gerecht, toen ik hem eindelijk in de kantien vond. — Na lang en met aandacht zijn lep in zijn maastrichtsche mond rondgedraaid te hebben, dronk hy zijn glas in eins uit. — Daarna droegde hij langzaam zijn mooie knavel af, en wou juist weg gaan toen hij me zei. — Hoe leuker die maestricht-met, zei hij; maar de glazen zijn wat klein, en ook te dicht; de suiker kost niet goed op. — Ja, zo 'n paar glazjes smaken wel lekker, antwoordde ik. — Maar 't is hier erg vervuld in die kantien; te veel gedronen en gegeten: men is niet op zijn geest. — Hij luisterde niet meer. — Zijn ogen schitterden fel, en gansch in verontwaardiging opgeraakt, riep hy uit: wie me die kerels daar eens! — Dat heeft vrouw en kinderen die misschien honger lijden; neen, vast hebben ze honger, want wie 't hier doet, doet het in vredelijc oek. — Kijk me die menschen nu maar eens aan. — Dat verspeld zijn latste centen, en verbergt al louter opt ongeluk van anderen. — Tijz zit nog wel waard mensch genoemd te worden? — gelijk kan ze niet veel eer op een dier dat enkel leeft van lichaamselijke sensaties, opgeroept door de prikkeling van 't oogenblik. — 't moet ze al lemaal voor een maand in de haas draaien. — 't is dat goedje dat rondlopend entie.

M. 15.

rend zijn wildemanns gangen maar doorgaat, en dat ons allen bij de kampbezoekers, en ook daarbuiten, in een alles behulpe gunstig daglicht stelt. — 't is een schande! En 't gercep ging maar voort. — Metter dus 't ben, bouill - 't sus, terwijl de anderen met bleke gezichten en loerende oogen, zwijgend de kwaadjes op de lippen en de armen lieten vallen, met een onverschillig gebaar van 't kan me niet binnem. — Daarin zit misschien nog het grootste kwaad, ging hij voort, die menschen huichelen daar, als of 't hun plicht was, en ieder hummer gebaren is een leugen. — Attention! klonk het, wila 't coup! — En 't werd een geharde war van lichaamen en stemmen, rondom de tafel, waar 's juist het bestreben te bestissen. — Kom, laat ons gaan, vroeg hij; ik kan 't niet langer meer zien, niet langer meer horen. — Hy zwaaide 's wijd met zijn armen, dat eenigen bleven staan, en niet begrijpend, ons met gespannen mond en vragende oogen aankeken.

M.

DENKT AAN DE ARMEN, DIE IN HET VADERLAND BLEVEN

DE KRIJGSVERRICHTINGEN VAN HET →BELGISCHE VELDLEGER→ SEDERT AUGUSTUS 1914

De heer luitenant Dumont, der Belgische artillerie heeft ons op maandag 6-de December on 's avonds in de loods van het kamp II, een voorbruch gegeven, over de krijgsverrichtingen van het belgisch veldleger sedert Augustus 1914. Met een zeer juiste documentatie heeft hij ons de menigvuldige en krachtvolle verrichtingen van ons veldleger laten begrijpen. — Hij schildert de ontwikkeling met al de datummen de kerige gevechten, af voor stuk, de beleving van deze verschrikte planten, Hasen, Haethen, St. Marguerite, de beleving-

1914- LAAT U INSCHRIJVEN IN DE NATIONALE BOND VOOR OUD-MILITAIREN.

FOTOGRAFIE

B.J. SERRE

KAMP 1

UTRECHTSCHEWEG 48

AMERSFOORT

BELGISCHE PERSONEEL

VERSCHILLENDE WERKEN

MATIGE PRIJZEN -- VERZORG'D WERK

VAN PARIJS HENRI

BAR: 9. KAMP T. BARBIER

~ 0.5 -- ZET SCHEER-

MESSEN AAN 10 CENTIEMEN --

VOOR UWE VELOHERSTELLINGEN ADRESSEERT U BIJ

J. VAN PUTTE

UTRECHTSCHESTRAAT 37

DE HERSTELLING WORDT GEDAAN DOOR

~ BELGEN (FRANSCH EN VLAAMSCH)

VERKOOP VAN NIEUWE EN OCCASIE VELOS

VIJLEN, KLEINE BANKEN, HANDSCHROEVEN --

BOREN -- VELOLAMPEN VAN AF 1.50 FL

.... LANDBOUWERS .....

DENK ERAAN NA DEN OORLOG DAT DE DRAAI-NEEK BUIZEN VAN DE TUILERIES D'HAVINNES BIJDORNIK, DE BESTE ZIJN.

VRAAG ZE BIJ ALLE ERNSTIGE HANDELAARS OF BIJ GEBREK HIERAAN, AANDEN ALGEM: VERTEGENWOORDIGER VOOR BELGIEEN HOLLAND

R. STEYART BOGAERDSTRAAT TE THOUROUT (W.VL)

MAKKERS!!!

GIJ ALLEN DIE NAAR AMERSFOORT GAAT VERGEET NIET EEN BEZOEK TE BRENGEN IN

"DE BIEENKORF, AMERSFOORTSCHE WEG (SUSSE) TRAM STOP-PLAATS

BIJ M^e DE BIE (SUSSE)

SPECIALITEIT "EEN MET..?"

ALLE DAGEN, MOSELLEN MET FRITES, KOFFIE - MELK - CHOCOLADE - ENZ. BURGERKEUKEN -- ELK ZEGGE 'T VOORT.

WEST-FLANDRIA VAARTKAAI TE ROESELARE

FABRIEK VAN CEMENTPANNEN - TEGLS BUIZEN-ENZ - POMPPUTTEN - WATERBAKKEN - VERGAARBAKKEN - CITERNS EN HALPUTTEN

IN GEWAPEND BETON (Système MONIER)

DÉPÔTS IN THOUROUT EN IN DIXMUIDE

NON BIJ JÉRÔME CATTIAERT BOGAERDSTRAAT

BESTUURDER RAYMOND STEYART - THOUROUT

AUTOR: WERKSCHOOL-KAMP VAN ZEIST